

Tocht 5: De Maas als landsgrens

Intro:

Tussen Maastricht en het laatste Belgische dorpje Kessenich vormt de Maas de grens tussen twee Limburgen. Op dat traject toont ze zich als een slome, ondiepe rivier, onbevaarbaar voor vrachtschepen. Daar kan de pleziervaart alleen maar van dromen. Bovendien verliest ze zich vanaf Maaseik in uitgestrekte grindplassen. Waar de delfmachines verdwenen zijn, ontstonden grote sites voor waterrecreatie, zoals de Herenlaak in Aldeneik en de Spaanjerd in Ophoven. Aan de Nederlandse kant fiets je langs het witte stadje Thorn en het vestingstadje Stevensweert.

Fietstocht vanuit Ophoven : 40,7 km

Korte tocht: 23 km

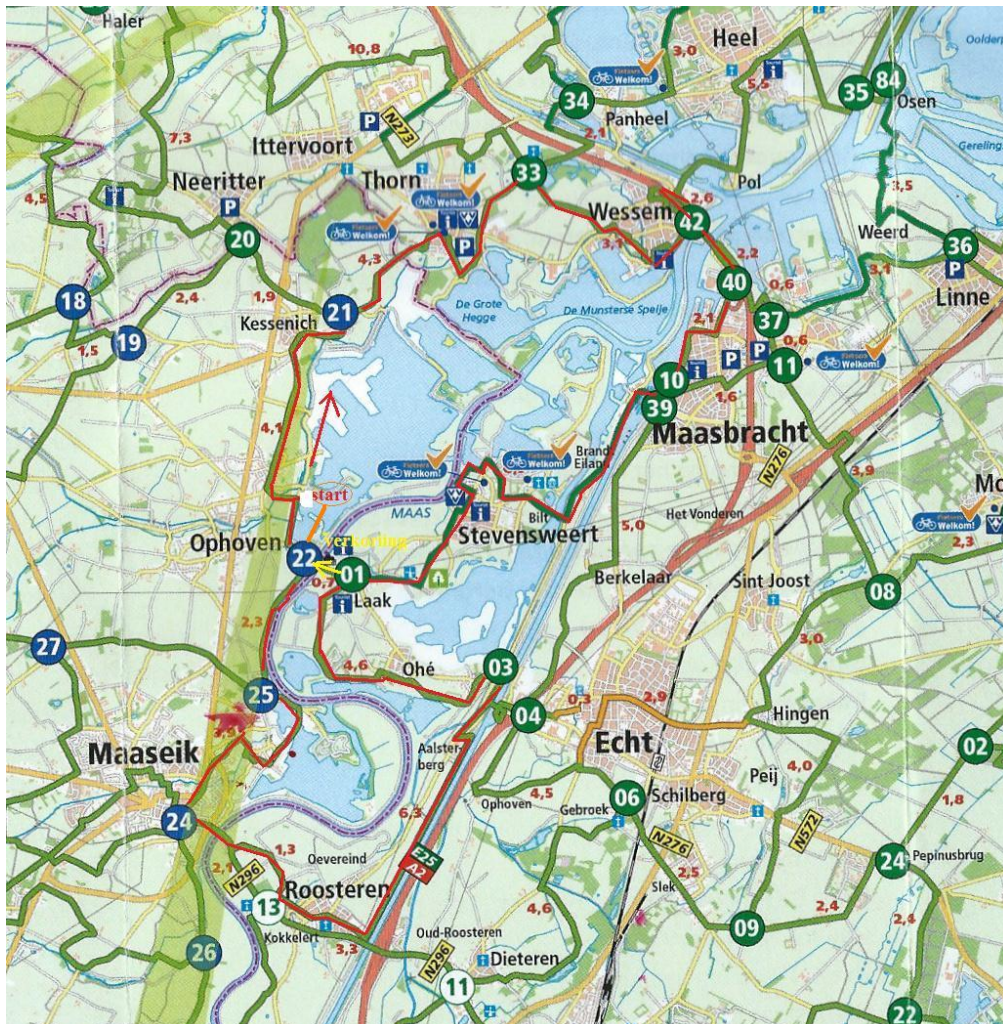
Praktisch:

Parkeren: Aan het Toeristisch Infopunt, Maasstraat 82, Ophoven, vlakbij knooppunt 22

Startpunt: Ophoven, kn 22

Weg: Meestal autoluwe wegen, waarvan 30% echt autovrij. Autodrukte in Maasbracht (NL) en Maaseik

Fietsnetwerkaart: Fietsknooppuntenkaart Noord- en Midden-Limburg (NL)

Start: 22>21>33>42>40>10>39>01>03>13>24>25>22

Korte route: 22>21>33>42>40>10>39>01>22 (overzet)

Pagina 1 ts 22....21 Dagstrand De Steenberg (Geistingen)

Na de jarenlange grindontginningen langs de Maas, ontstonden hemelsbrede plassen. Aan de Spaanjerdpas ligt een grote jachthaven waar parking is voor 1000 plezierboten die rechtstreeks de Maas kunnen opvaren. Naast de jachthaven werd een zandstrand aangelegd en hogerop een ligweide. De financiering van de nieuwe watersite gebeurde met geld uit het Grindfonds, nu Marec (Maaslandse Recreatiecentra). Na fel protest van de plaatselijke bevolking tegen de ongebreidelde grindwinning van de jaren 70 werden de bedrijven verplicht om een bijdrage te storten in dat fonds, elk volgens zijn eigen productiequota. Vlak aan het strand kunnen dagrecreanten terecht in taverne De Steenberg voor een drankje of een hapje.

Pagina 2 op 21 Kessenich (Kinrooi) Thorn (Maasbracht)

Kessenich is het meest noordoostelijk gelegen dorp van Vlaanderen. De Sint-Martinuskerk uit 1899 heeft een mergelstenen toren uit de 14de eeuw. Een flink stuk van Kessenich is in de 70er jaren opgeofferd aan de massale grinddelving. Gelukkig ligt de dorpskern op een hoogte, anders zou het Maaswater de dorpingen tot aan de lippen reiken.

Het witte stadje is wijd en zijd bekend en trekt heel wat dagjestoeristen aan. Er is veel bekijks want Thorn heeft een rijkgevlude geschiedenis die teruggaat tot het einde van de 10de eeuw. Het was in de middeleeuwen lange tijd een mini-vorstendom waar een abdis en 20 adellijke kloosterdames de plak zwaaiden.

P3 ts 21...33 Thorn (Maasbracht)

Met de komst van de Fransen in 1794 kwam plots een einde aan de heerschappij van de abdis. Zij hieven een belasting op het aantal ramen in de gevels. Om dat te vermijden metselden de meeste inwoners hun ramen dicht. Om die bouwsporen - eigenlijk littekens van armoede- te verbergen, kalkten zij hun huizen volledig wit. Voor de dorstige en hongerige bezoeker is het moeilijk kiezen tussen de talrijke cafés, tavernes en restaurants in het centrum. Toch is er eentje die eruit springt: de

Pannenkoekenbakker is gevestigd in het kanunnikessenhuis uit 1625. Je kunt er kiezen uit ontelbare soorten pannenkoeken, van gewone met stroop tot gevulde met vlees. En aan dranken is er zeker geen gebrek.

De Pannenkoekenbakker, Bogenstraat 2, 6017AV Thorn, tel. 0475 56 33 27, www.pannekoekenbakker-thorn.nl, alle dagen open.

P4 ts 21...33 abdijkerk Thorn (Maasbracht) 33...42 De Maas (Wessem)

De gotische abdijkerk is een van de weinige gebouwen die herinneren aan de vorstin-abdis die er heerste tot de Franse Revolutie. Op de plek van haar paleis staat het standbeeld van Anseried (940-1010), de stichter van de abdij. Het witte gebouw achter hem zijn de Hofferkeukens, waar de maaltijden voor de vorstin en haar hof klaargemaakt werden.

In Wessem lijkt de Maas door de vele grindplassen uit te deinen tot een eindeloze watervlakte. Alleen de vaarlijn van de vrachtschepen geeft haar oorspronkelijke bedding aan. Ter hoogte van de autosnelwegbrug in Wessem mondt het Julianakanaal, het bevaarbaar alternatief van de Grens-Maas, in de stroom uit.

P5 ts 40...10 Binnenvaartmuseum (Maasbracht) op 10 De (jacht)haven van Maasbracht

Het museum toont de geschiedenis van de binnenvaart met een evocatie van het 'schepenkerkhof'. Op het einde van WOII brachten de Duitsers in Maasbracht meer dan 100 schepen tot zinken. Het moeilijke leven van de schippers en hun familie komt uitgebreid aan bod. Schaalmodellen van binnenschepen zijn de opvallendste blikvangers.

Maas-Binnenvaartmuseum, Havenstraat 12, 6051 CR Maasbracht, tel. 0033 475 46 58 73, www.maas-binnenvaartmuseum.nl, open op wo, za en zo van 14 – 17u

Maasbracht stond vroeger bekend voor de overslag van kolen. Veel binnenschepen hebben er hun vaste stek. Sinds oktober 2014 heeft de haven na een vol jaar opknappwerk een sjeiker uitzicht gekregen. Zo is er ingespeeld op de toenemende pleziervaart, die meer aanmeerruimte krijgt. Ook de havenboulevard heeft een betere opsmuk gekregen.

P6 op 39 Julianakanaal (Maasbracht)

De toen 16-jarige prinses Juliana stak in 1925 de eerste schop in de grond voor het graven van een waterweg tussen Maastricht en Maasbracht . De aanleg van deze waterweg was broodnodig omdat de Grens-Maas een te wisselvallige en dus onbetrouwbare waterstand heeft. Tien jaar later, in 1935, voer het eerste vrachtschip over een afstand van 36 km tussen beide steden. Drie sluizen moeten het hoogteverschil van 23m opvangen. Waar het kanaal eindigt in de Maas moeten drie parallelle sluizen een verval van bijna 12m goedmaken. Tussen 2009 en 2012 werd het Julianakanaal en zijn 3 sluizen geschikt gemaakt voor grotere tonnenmaten. Deze reuzeschepen zijn tot 190m lang en steken tot 3,5m onder de waterlijn.

P7 ts 39...01 Stevensweert ts 39...01 Hompsche Molen (Stevensweert)

Stevensweert is een voormalig Spaans vestingstadje aan de Grens-Maas. Zijn zevenhoekige omgrachte omtrek is goed bewaard gebleven. Vanaf de Maaspromenade krijg je een hemelsbreed panorama over de Spaanjerdplas tot Belgisch-Limburg. Stevensweert is ook een aanmeerplaats voor toeristische vaarrondjes naar Kessenich, Ophoven of Wessem.

Deze bovenkruier werd gebouwd door graaf Reinier Vincent van Hompesch in 1722. Met z'n hoogte van 37 m is het de hoogste windmolen van Nederlands-Limburg en telt 8 verdiepingen. Het is een unieke locatie om even halt te houden op het terras van de brasserie voor een natje of een droogje.

Brasserie de Hompesche Molen, Molendijk 6, 6107 AA Stevensweert, tel. 0475 55 18 15, www.hompeschemolen.nl , alle dagen open

P8 op 24 Maaseik ts 24....25 Wijndomein Aldeneyck (Aldeneik)

Hét uithangbord van deze Maasstad is het marmeren standbeeld van de gebroeders Jan & Hubert Van Eyck op het marktplein. Deze kunstschilders uit de school van de Vlaamse Primitieven werden hier in de 14de eeuw geboren. Hun beroemd altaarretabel 'De aanbidding van het Lam Gods', waarvan een paneel gestolen werd, dateert uit 1420.

In het dorpscentrum liggen op een zonovergoten zuidoosterhelling Europa's meest noordelijk gelegen Pinot wijngaarden van Europa. Karel en Tine Henckens-Linssen verbouwen op een mineraalrijke kiezel- en grindoppervlakte van 7 ha de Aldeneyck Pinot Blanc, Pinot Gris, Pinot Gris Barrique, Pinot Noir en een mousserende Pinot Brut.

Wijndomein Aldeneyck, Hamontweg 81, 3680 Aldeneik, tel. 089 56 41 02, www.wijndomein-aldeneyck.be, wijnproeven/kopen op za 10-15u.

P9 op 22 veerpont De Walborgh (Ophoven)

Ter hoogte van Hotel-Restaurant-Taverne De Spaenjerd kun je gratis het vrijvarend motorpontje van rederij Fransbergen nemen naar de overkant van de Maas. De grens met Nederland ligt in het midden van de stroom, die hier enkel bevaarbaar is voor plezierboten. Op de Nederlandse oever is er geen bewoning, alleen maar weiden en koeien. Na 600 m kom je bij knooppunt 01 bij de eerste huizen van Laak, een gehucht van Stevensweert.

Opstapplaatsen: In Ohé en Laak (NL) ter hoogte van Zaal Bongaarts, Walburgisstraat 17. In Ophoven (B) ter hoogte van de Spaenjerd, Maasstraat 84, Kinrooi. Vaartijden: in april en oktober enkel weekends van 10 tot 18u. In mei en september dagelijks van 10 tot 18 u. Van juni tot en met augustus dagelijks van 10 u tot 21 u. Van november tot en met maart: geen bediening. www.rondjemethetpontje.nl

P10 op 22 Hotel-Restaurant-Brasserie De Spaenjerd (Ophoven)

Al in 1753 stond hier een schippersherberg, die bekend stond als Het Wit Paard, Spaenjaert of De Spaanjerd. Vanaf 1861 voer een veerpontje naar de andere Maasoever en deed de plek tevens dienst als aanleghalte voor de verbinding Luik-Roermond. De herberg werd in WOII helemaal verwoest en in 1946 heropgebouwd. Ongeveer 19j geleden begonnen Jos en Marianne in het pand een eenvoudige frituur, die in de loop der jaren evolueerde tot taverne, restaurant en sinds 2005 ook hotel. Het terras van de brasserie ligt naast de Maas en dat schept een speciale vakantiesfeer. Daar kun je zowel een kopje koffie met Limburgse vlaai bestellen of van het huisbier Spaenjerd proeven. De uitgebreide kaart vermeldt zowel kleine snacks als hoofdgerechten.

Hotel-Restaurant De Spaenjerd, Maasstraat 84, 3640 Ophoven, tel. 089 32 12 70, www.despaenjerd.be, alle dagen open.